

Massale vangst van de garnaal *Crangon crangon* (Linnaeus, 1758) en talrijk voorkomen van *Mnemiopsis leidyi* Agassiz, 1865 in kruinetten te Koksijde en op het strand van De Haan

Ingrid Jonckheere

Op zaterdag 24 oktober ging er een excursie van de Strandwerkgroep door in De Haan, dit zoals ieder jaar in samenwerking met de plaatselijke afdeling van Natuurpunt. Er waren niet veel geïnteresseerden maar het was ook een miezerig weertje die dag en de dag nadien stond er ook al een studiedag rond de ecologie van de slikken op het programma.

Toen we op het strand aankwamen viel ons meteen op dat er een 20-tal kleine vissersbootjes voor de kust ronddobberden. We vonden het wat vreemd en vermoedden dat er iets speciaals te vangen was.

Heidi nam het gidsen voor haar rekening en deed dit op een boeiende manier en met kennis van zaken. Er lag niet zoveel aanspoelsel op het strand, wel kon je nog wat restanten van de storm van het voorbije weekend vinden. Het was duidelijk dat er toen, net als op de stranden van De Westkust en Oostende, ook in De Haan miljoenen kleine Amerikaanse zwaardscheden *Ensis directus*, schelpen en met dier, aangespoeld waren. We konden zien dat ze zich op verschillende plaatsen terug hadden ingegraven.

Er waren enkele kruiers aan het werk. We gingen dan ook meteen in de richting van één van hen, nieuwsgierig naar wat er in zijn net te vinden was. Al snel bleek dat hij enorm veel en grote garnalen *Crangon crangon* opgevist had. Meteen was het raadsel van die kleine vissersbootjes opgelost. Het was blijikbaar een hoogdag voor garnalvissers. Ik hoorde de dag nadien vertellen dat ze tot 80 kg garnalen per bootje opvisten.

Ook de bijvangst waren interessant. Heel veel gewone zwemkrab *Liocarcinus holsatus* enkele met krabbezakje *Sacculina carcini* en ook enkele gewone strandkrabben *Carcinus maenus*, enkele kleine heremietkreeftjes *Diogenes pugilator*, ook heel veel visjes waaronder: vijfdradige meun *Ciliata mustela*, kleine pieterman *Echiichthys vipera*, dikkopje *Gobius minutus*, wijting *Merlangius merlangus*, slakdolf *Liparis liparis*, groene zeedonderpad *Taurulus bubalis*, een kleine zeenaald *Syngnathus spec.*, sprot *Sprattus sprattus*, bot *Platichthys flesus*, schol *Pleuronectus platessa*, griet *Scophthalmus rhombus*, en tong *Solea solea*. Wat we niet gezien hebben waren grijze zwemkrabben *Liocarcinus vernalis* en steurgarnalen *Palaemon serratus*.

Ook enkele levende zaagjes *Donax vittatus* geraakten in de netten.

We zagen in de verte nog een kruier aan het werk en besloten om ook daar eens te gaan zien. Toen we langs de laagwaterlijn wandelden viel ons oog ineens op enkele kwalletjes, hoe meer we erop begonnen te letten hoe meer we er zagen. Het waren allemaal *Mnemiopsis leidyi*. Zo om de 3 meter lag er eentje. Opvallend was dat er geen *M. leidyi* in de kruinetten te vinden waren.

De bijvangst van de kruier bevatte zowat dezelfde soorten als hierboven beschreven.

Het weer werd alsmaar natter en we besloten om onze terugtocht aan te vatten. We waren zeer tevreden dat we dan toch de moeite hadden gedaan om naar De Haan te rijden.

Op de terugweg vroeg ik me af of ook op het strand van Koksijde *Mnemiopsis leidyi* te vinden was. De week voordien had ik twee strandwandelingen gemaakt en geen enkel *M. leidyi* gevonden. Francis Kerckhof bevestigde dat hij in Oostende toen ook geen *M. leidyi* zag.

Op zondag besloot ik niet naar onze studiedag in Nieuwpoort te gaan maar ik maakte wel een strandwandeling van Koksijde tot Sint-Idesbald. Het viel meteen op dat er heel veel kruiters actief waren. De tamtam had blijkbaar zijn werk gedaan. Toch was er veel minder garnaal die dag en volgens de kruiters lag het hoogtepunt van de vangst langs de Westkust een paar dagen eerder. Ook René Billiau bevestigde dat het hoogtepunt in De Panne zowat rond de donderdag lag.

Wat wel opviel was dat er op het strand zo goed als geen *Mnemiopsis leidyi* aangespoeld lagen maar dat er heel veel in de kruinetten te vinden waren.

In De Panne daarentegen trof René Billiau geen *Mnemiopsis leidyi* aan, nog op het strand nog in zijn kruinet. Misschien zweefden de kwalletjes daar nog wat verder voor de kust. René maakte wel melding van een drietal zeepaddestoelen *Rhizostoma pulmo*. Ook in Koksijde vond ik er nog een drietal en in een kruinet zat ook nog een kompaskwal *Chrysaora hysoscella*.

Het aantal soorten dat er tijdens dit weekend te vinden was, was heel wat minder dan de week ervoor maar vooral de grote aantallen van zowel de gewone garnaal *Crangon crangon* als *Mnemiopsis leidyi* en de vele visjes als bijvangst in de kruinetten maakten de beide strandwandelingen heel interessant.

Naschrift van Guido Rappé:

Ook de garnaalvissers te paard in Oostduinkerke en de visserij vanuit Nieuwpoort meldden grote vangsten van de gewone garnaal *Crangon crangon* in het najaar van 2009. Bovendien waren het 'schone' garnalen: veel grote exemplaren.

Summary

The hydromedusa *Mnemiopsis leidyi* was very common in the surf zone on the beach of De Haan, 23 Octobre 2009, as was the commercial grey shrimp *Crangon crangon*. The catches of the latter in autumn 2009 in general showed an extremely good season in Belgium.

Foto: René Billiau – De Panne (Foto: Pierre Boonefaes)

**Sint-Idesbaldusstraat 20 bus 402
8670 Koksijde**